

20 юни 2016 г.

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

АИКБ със становище по проекта на Европейския стълб на социалните права

Членът на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България г-н Бойко Недялков, главният секретар на АИКБ д-р Милена Ангелова и директорът «Тристранно сътрудничество» в АИКБ г-н Ивелин Желязков представиха становището на Асоциацията на обществената консултация по Европейския стълб на социалните права, организиран от представителството на Европейската комисия (ЕК) в България.

По Глава I: „Равни възможности и достъп до пазара на труда“ АИКБ смята, че е необходимо прецизиране на текстовете така, че да са ясно посочени ангажиментите на засегнатите страни.

Трябва да бъде ясно и по какъв начин и от кого се финансира достъпът до качествено образование и обучение през целия живот, както и какви ангажименти произтичат от това. Например, ако образованието и обучението се финансира от работодателя, то трябва съответното заето лице да има и ясен ангажимент да остане на работа при съответния работодател, така че да допринесе с подобрените си професионални умения за неговата конкурентоспособност.

Не смятаме за целесъобразно предлаганото от ЕК осигуряване на преход от гъвкави форми на заетост към постоянни трудови договори. Това обезсмисля всякакви форми на полагане на труд, различни от обичайния безсрочен договор. **В този смисъл, съдържанието на предложената идея е насочено срещу достиженията в областта на трудовото право по отношение на различните възможности за заетост и дори - срещу волята на страните в трудовото правоотношение.**

По отношение на превода от едно работно място към друго в условия на закрила, за АИКБ е неприемливо да има запазване на права, още по-малко пожизнени. Това ще доведе до спад на заетостта при отделни лица, защото ще означава работодателят да е изправен пред възможността да назначи на една позиция служител с или без привилегии. **АИКБ подкрепя идеята да се предоставя достъп до индивидуализирани услуги за търсене на работа и да бъдат насърчавани лицата да се обучават и да повишават квалификацията си, но трябва ясно да се посочи кой и за чия сметка ще осигури тези услуги.**

Не е ясно кой, по какъв начин и за чия сметка ще осигурява изпълнението на предвидения ангажимент всички млади хора на възраст под 25 години да получават качествени предложения за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж в срок от четири месеца, след като останат без работа или завършат образованието си. АИКБ приветства предложеният индивидуален подход при осигуряването на професионалната интеграция на пазара на труда на безработните

лица. Но за да се реализира това на практика, настоява да бъде **изяснен механизмът, по който ще се изгради институционален капацитет за подобна работа и начините, по които ще бъде финансиран.**

Равенството между половете на пазара на труда и предотвратяването на професионалната сегрегация са въпроси, отдавна разрешени в българската нормативна уредба. АИКБ споделя все по-нарастващата загриженост за това как да се съчетаят трудовите ангажименти с грижата за зависими роднини, особено в случаи, когато е невъзможно да се предвиди срокът на необходимост от полагане на подобни грижи. **Считаме, че това е важно предизвикателство в съчетаването на личния и професионален живот, като при намирането на правилен баланс е необходимо да бъдат отчетени и защитени интересите и на двете страни в трудовото правоотношение.**

АИКБ винаги е работила активно за предоставянето на равни възможности на всички участници на пазара на труда, изхождайки от позицията, че при все почувствителния недостиг на нужните на бизнеса квалифицирани специалисти е необходимо и оправдано интегрирането на всички потенциални кадри. Все пак, при това е **необходимо да не се правят компромиси с ангажиментите за полагане на труд от съответните лица и да не се допуска злоумишлено експлоатиране и злоупотреба с положението на представител на „по-слабо представена група на пазара на труда“, тъй като това би означавало дискриминация спрямо преобладаващите участници на този пазар. Трябва да се отчете и фактът, че част от визираните лица не желаят да работят при никакви условия.**

По Глава II: „Справедливи условия на труд“.

АИКБ възразява срещу изискването за обосновавано и предшествано от предизвестие с разумен срок прекратяване на трудовия договор. Това **поставя под съмнение фигурата на прекратяване на договор без предизвестие (само от работодателя, но не и от работника), което е неуместно.** След като в документа многократно се акцентира на равенството, то и за работник, и за работодател трябва да има реципрочни права, в това число и при прекратяване на договора.

АИКБ приветства и споделя напълно принципът „заплатите да се променят в съответствие с промените в производителността, в консултация със социалните партньори и в съответствие с националните практики“. Не приемаме, обаче, „размерът на минималните възнаграждения да се определи на равнище, гарантиращо запазване на перспективите за заетост на нискоквалифицираните работници и осигуряващо изгода от постъпването на работа за безработните и неактивните лица“. Тази формулировка е **едностранна, тъй като предлага изгодата да е само за визираните в текста лица за сметка на работодателя и другите работници.**

По отношение на социалния диалог и участие на работниците, АИКБ препоръчва да се **акцентира по-настойчиво върху развитието на бипартитния диалог**, дори само поради факта, че в отделни страни (в това число България) тази форма на сътрудничество все още не е институционализирана в достатъчна степен. Що се насърчаване на „правото на колективни действия“, ако под тази формулировка се имат предвид стачки например, то АИКБ по никакъв начин не може да я подкрепи. Отбелязваме, че в България се наблюдава по-скоро увеличаваща се организационна плътност на социалните партньори и припомняме, че за да бъдат валидни

споразуменията между тях, те трябва да бъдат носителя на ясен демократичен мандат, предоставен им от техните членове.

По Глава III: „Подходяща и устойчива социална закрила“

Според АИКБ е необходимо ясно да се подчертае, че търсеният резултат **не може да бъде формирането на професия „пожизнен социално слаб“ или „доживотно закрилян“.**

АИКБ подкрепя по принцип пожеланието, всеки да се ползва с навременен достъп до качествени превантивни и лечебни медицински грижи, но изразява съмнения доколко то може да се реализира на практика, тъй като не са предложени никакви мерки за изпълнението му. Реализирането на това пожелание в България е свързано и със значителни разходи, които към момента не могат да бъдат отделени от бюджета.

АИКБ подкрепя изразените принципи по отношение на осигуряване на финансова устойчивост на пенсиите и осигуряване на подобаващ доход след пенсиониране и призовава правителството за конструктивен диалог за постигането на консенсус по пенсионната реформа, като не бъдат предприемани никакви мерки за промяна в системата, без те да получат подкрепата на социалните партньори и без надлежна оценка на въздействието в съответствие с приетите през май 2016 г. изменения и допълнения в Закона за нормативните актове.

АИКБ счита, че използването на изрази като “подобавачи обезщетения за гарантиране на минимален доход за лицата“ и „участие в активна подкрепа“ са неуместни, тъй като обезщетение и доход са понятия от сферата на трудовото и осигурителното право и не могат да бъдат прилагани универсално, в това число и по отношение на лица, които не са полагали и нямат намерение да полагат труд, още по-малко да се осигуряват. **Гарантираното плащане срещу нищо удовлетворява малцинствени прослойки от обществото и всъщност затвърждава убеждението, че държавата и работещите са перманентно задължени на едни правоимащи лица.**

АИКБ счита, че за хората с увреждания е по-добре да се осигурят възможности за подходящ за конкретното лице вид труд. В противен случай в условия на гарантиран сигурен базов доход, който осигурява достоен жизнен стандарт, не може да се говори за „доход“, а за подпомагане.

По отношение на достъпа до основни услуги на приемлива цена, АИКБ смята това за важно, но в наши условия това е свързано с проблеми като този години наред да се ползват такива услуги, без да се заплащат, огромни технологични загуби на вода (до 80% от цялото доставяне в отделни общини) и ценообразуването с преференции при електрическата енергия. Според нас, в тази част от документа трябва да се обосноват мерки за решаване на подобни проблеми.